

Pozměňovací návrh poslankyně Jany Krutákové k sněmovnímu tisku č. 676

(vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., zákon odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

1. V § 36 odst. 5 písm. a) se slovo „je“ nahrazuje slovem „není“ a slovo „nebo“ se zrušuje.

2. V § 36 odst. 5 se vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) se jedná o zbytkový odpad vymezený v § 40 odst. 2, nebo“

Dosavadní písmeno b) se označuje jako písmeno c).

3. V § 40 odst. 1 se na konec písmene a) doplňují slova „s výjimkou zbytkových odpadů podle odstavce 2,“.

4. V § 40 se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Za využitelné odpady se nepovažují zbytkové odpady vystupující ze zařízení k úpravě odpadu, jejichž množství nepřesáhne 30 % z celkového množství odpadu přijatého do zařízení v kalendářním roce a zároveň

a) jejichž výhřevnost v sušině nepřesáhne 8,5 MJ/kg, nebo

b) jejich energetické využití není možné z toho důvodu, že obsah chloru v tomto odpadu přesahuje 1 % hmotnosti.“

Dosavadní odstavce 2 až 5 se označují jako 3 až 6.

5. V § 41 odst. 3 se na konec písmene a) doplňují slova „s výjimkou zbytkových odpadů vymezených v § 40 odst. 2,“.

6. V § 41 odst. 3 písm. g) se za slova „6,5 MJ/kg,“ vkládají slova „s výjimkou zbytkových odpadů vymezených v § 40 odst. 2,“.

7. V § 106 se na konec odstavce 2 doplňuje věta „Za vybraný technologický odpad se považuje rovněž zbytkový odpad vymezený v § 40 odst. 2.“.

Odůvodnění:

Návrh zákona o odpadech zakazuje ukládat na skládky odpady, jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg, protože tyto odpady považuje za využitelné. Jedná se o další zákaz, který legislativa EU nezná, návrh zákona o odpadech je tak výrazně přísnější (příklad tzv. gold-platingu). Problémem návrhu zákona je, že hodnota parametru výhřevnosti „6,5 MJ/kg v sušině“ je nastavena jako plošná hodnota a je nesmyslně nízká. Návrh zákona o odpadech tak nevytváří podmínky pro rozvoj třídících technologií, které jsou nezbytné jako doplněk k systému primárního třídění komunálních odpadů v obcích. **Nastavení parametru výhřevnosti v praxi po ekonomické i technické stránce znemožňuje provoz potřebných zařízení pro další třídění a úpravu zejména komunálních odpadů.**

Zkušenosti s nevhodně nastaveným parametrem výhřevnosti už v ČR jsou. Původně byla hodnota tohoto parametru nastavena vyhláškou (č. 294/2005 Sb.) k dosavadnímu zákonu o odpadech ve výši 8 MJ/kg pro normální vzorek. Ministerstvo však parametr dramaticky snížilo novelou vyhlášky účinnou od ledna 2018, a to právě na hodnotu „6,5 MJ/kg v sušině“ (jedná se o zpřísnění téměř o 50 %, protože to odpovídá hodnotě 4,2 MJ/kg v normálním vzorku). Výsledkem dramatického snížení parametru bylo zastavení řady připravených kvalitních projektů třídících linek, které odpovídaly modernímu evropskému standardu a do té doby i veřejným doporučením MŽP např. v dotačních programech. Nejedná se tedy o správnou cestu.

Více informací: <https://plus.rozhlas.cz/kdo-nehce-aby-se-efektivne-tridil-odpad-7162543>

Je proto nezbytné zajistit reálné nakládání s nevyužitelnými odpady ze strojového třídění/odtřídění části zbytkových odpadů jako nutné součásti budoucího systému odpadového hospodářství ČR. Např. ze strojového odtřídění zbytkového směšného komunálního odpadu totiž reálně vzniká v současné době cca 30 % nevyužitelné frakce, která není vhodná ani pro materiálové, ani pro energetické využití. Tato frakce obsahuje například inertní podíl směšného komunálního odpadu nebo část strojově odtříděného odpadu obsahujícího PVC či jiných problematických plastů, rovněž nevhodných pro materiálové ani energetické využití. Provozovatelé linek strojového třídění by tedy při současném nastavení návrhu zákona neměli reálnou možnost jak naložit s touto standardně vznikající zcela nevyužitelnou frakcí odpadu.

Z výše uvedených důvodů se navrhuje doplnit do § 40 návrhu zákona o odpadech nový odstavec 2 obsahující tzv. „technologickou výjimku“ pro zbytkový nevyužitelný odpad ze zařízení na úpravu odpadu. Tento zbytkový odpad by bylo možné ukládat na skládku za následujících podmínek

- a) **jeho výhřevnost v sušině nepřesáhne 8,5 MJ/kg, nebo**
- b) **jeho energetické využití není možné z důvodu toho, že obsah chloru v tomto odpadu přesahuje 1 % hmotnosti.**

Tato výjimka by se zároveň vztahovala pouze na takový zbytkový odpad, jehož množství nepřesáhne 30 % z celkového množství odpadu přijatého do zařízení v kalendářním roce.

Odkaz na tuto „technologickou výjimku“ je třeba doplnit i do dalších ustanovení návrhu zákona, ve kterých předkladatel nastavil parametr výhřevnosti (§ 36, § 41 návrhu zákona). Tak bude zajištěno, že navrhované nastavení bude technologicky neutrální – tedy bude se týkat všech typů zařízení na úpravu odpadů. Každé zařízení má nevyužitelný výmět, se kterým je třeba naložit bezpečně ve vztahu k životnímu prostředí a ekonomicky akceptovatelným způsobem. Předmětné nastavení se tak týká rovněž např. kompostáren. Podíl cca 30 % zbytkové frakce má rovněž také technologie roštových spaloven (ZEVO).

Navrhované nastavení vychází z momentálního složení komunálního odpadu a poměrů tříděné složky ke zbytkové frakci. Je pravděpodobné, že tento poměr se bude do budoucna měnit, zejména s ohledem na potřebu splnění evropských recyklačních cílů. Parametry navrhovaného nastavení pak bude vhodné průběžně vyhodnocovat a případně upravit (např. s ohledem na rostoucí obsah inertní složky ve zbytkovém odpadu, apod.).

Dále je navrženo, **aby tyto nevyužitelné zbytkové technologické odpady z úpravy odpadů byly zpoplatněny pouze jako tzv. technologický odpad** (doplnění do § 106 odst. 2 návrhu zákona).

Část novely zákona č. 185/2001 Sb., zákon odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů s vyznačením změn

* * *

§ 36

Obecná ustanovení

(1) Provozovatel zařízení smí provádět odstranění odpadu pouze

a) v zařízení k odstranění odpadu, které se nachází na pozemku určeném k tomuto účelu územním rozhodnutím nebo územním souhlasem nebo ve stavbě určené k tomuto účelu využití kolaudačním rozhodnutím, oznámením o užívání nebo kolaudačním souhlasem nebo povolením stavby, není-li vyžadována kolaudace podle stavebního zákona, a

b) je-li zařízení k odstranění odpadu provozováno v souladu s technickými podmínkami, které zajistí ochranu životního prostředí a zdraví lidí, stanovenými vyhláškou ministerstva.

(2) Krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností může rozhodnutím uložit provozovateli zařízení k odstranění odpadu, aby provedl odstranění odpadu v tomto rozhodnutí uvedeného. Takové rozhodnutí může být vydáno pouze v mimořádných případech, je-li to z hlediska ochrany životního prostředí nebo zdraví lidí nezbytné, a pokud je provedení odstranění odpadu pro provozovatele technicky možné. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí krajský úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, který rozhodnutí vydal. Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo krajský úřad uloží náhradu takto vynaložených nákladů osobě, která nakládáním s odpadem způsobila nezbytnost takového postupu tohoto úřadu.

(3) Provozovatel zařízení k odstranění odpadu je povinen na základě rozhodnutí krajského úřadu dočasně uskladnit odpady podle čl. 22 odst. 9 a čl. 24 odst. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 v tomto rozhodnutí uvedené. Takové rozhodnutí může být vydáno pouze v mimořádných případech nedovolené přeshraniční přepravy odpadů nebo přeshraniční přepravy odpadů, kterou nelze dokončit, je-li to pro provozovatele technicky možné. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí krajský úřad, který rozhodnutí vydal. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

(4) Odpady smí být odstraněny ukládáním do podzemních prostor pouze za splnění podmínek stanovených jinými právními předpisy¹²⁾.

(5) Odděleně soustředěvané komunální odpady vhodné k opětovnému použití nebo recyklaci, zejména papír, plasty, sklo, kovy, textil a biologický odpad nesmí být předány k odstranění, s výjimkou odpadu vzniklého při jejich zpracování, pokud

a) **je není** jeho výhřevnost v sušině vyšší než 6.5 MJ/kg, **nebo**

b) se jedná o zbytkový odpad vymezený v § 40 odst. 2, nebo

~~b)~~ **c) splňuje kritéria stanovená vyhláškou ministerstva, podle kterých odstranění takto vzniklého odpadu přinese nejlepší výsledek z hlediska životního prostředí v souladu s hierarchií odpadového hospodářství.**

Zákaz ukládání využitelných odpadů na skládku

(1) Provozovatel skládky nesmí od 1. ledna 2030 na skládku ukládat odpady,

- a) jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg, **s výjimkou zbytkových odpadů podle odstavce 2,**
- b) které překračují limitní hodnotu parametru biologické stability AT4 stanovenou v příloze č. 10 k tomuto zákonu, nebo
- c) které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat.

(2) Za využitelné odpady se nepovažují zbytkové odpady vystupující ze zařízení k úpravě odpadu, jejichž množství nepřesáhne 30 % z celkového množství odpadu přijatého do zařízení v kalendářním roce a zároveň

a) jejichž výhřevnost v sušině nepřesáhne 8,5 MJ/kg, nebo

b) jejich energetické využití není možné z toho důvodu, že obsah chloru v tomto odpadu přesahuje 1 % hmotnosti.

~~(2)~~ (3) Provozovatel skládky je povinen ověřovat splnění podmínek výhřevnosti a biologické stability podle odstavce 1 písm. a) a b).

~~(3)~~ (4) Zákaz podle odstavce 1 se neuplatní v případě

a) odpadu uloženého na skládku v rámci řešení následků krizové situace podle krizového zákona, nebo

b) zařízení na využití odpadu, s jehož provozovatelem má původce odpadu uzavřenu smlouvu o převzetí odpadu do tohoto zařízení, je z technických důvodů mimo provoz nebo je jeho provoz z technických důvodů omezen.

~~(4)~~ (5) Provozovatel skládky nesmí na skládku ukládat nebezpečné odpady, které je technicky možné zpracovat ve spalovnách nebezpečného odpadu nebo v jiných zařízeních pro materiálové nebo energetické využití odpadu provozovaných na území České republiky.

~~(5)~~ (6) Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) způsob a četnost ověřování výhřevnosti a biologické stability podle odstavce 1 písm. a) a b),

b) odpady, které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat, podle odstavce 1 písm. c),

c) způsob ověření splnění podmínek podle odstavce 3 a

d) nebezpečné odpady, které je technicky možné zpracovat ve spalovnách nebezpečného odpadu nebo v jiných zařízeních pro materiálové nebo energetické využití odpadu provozovaných na území České republiky, podle odstavce 4.

§ 41

Zabezpečení ochrany životního prostředí a zdraví lidí při ukládání odpadu na skládku

(1) Provozovatel skládky smí ukládat odpad pouze na skládku, která svým technickým provedením splňuje požadavky pro ukládání tohoto odpadu. Pro každou skupinu skládek musí ukládaný odpad splnit parametry pro jeho složení, mísitelnost, nebezpečné vlastnosti a obsah škodlivých látek ve vodném výluhu a v sušině odpadu.

(2) Je zakázáno ředění nebo mísení odpadu za účelem splnění limitů pro jeho přijetí na skládku.

(3) Provozovatel skládky nesmí na skládku ukládat

a) výrobky s ukončenou životností a dále výstupy z jejich úpravy, jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6.5 MJ/kg, s **výjimkou zbytkových odpadů vymezených v § 40 odst. 2,**

b) biologicky rozložitelný odpad a výstupy z jeho úpravy nebo zpracování, s výjimkou

1. odpadu s menšinovým podílem biologicky rozložitelné složky, nebo

2. výstupů z úpravy nebo zpracování biologicky rozložitelného odpadu, které není možné zpracovat jiným způsobem,

c) odpady, které mohou mít při vzájemném smísení negativní vliv na životní prostředí,

d) odpad, který může mít při uložení na skládku negativní dopad na životní prostředí nebo zdraví lidí,

e) odpad, jehož mísitelnost, nebezpečné vlastnosti a obsah škodlivých látek ve vodném výluhu a v sušině odpadu neumožňují jeho uložení na žádnou ze skupin skládek,

f) odpad, který nebyl upraven v souladu s postupem stanoveným vyhláškou ministerstva, s výjimkou inertního odpadu, u kterého je úprava technicky neproveditelná, a odpadu, u něhož ani úpravou nelze dosáhnout snížení jeho objemu nebo snížení nebo odstranění jeho nebezpečných vlastností, a

g) výstup z úpravy směsných komunálních odpadů, pokud je jeho výhřevnost v sušině vyšší než 6,5 MJ/kg, s **výjimkou zbytkových odpadů vymezených v § 40 odst. 2,** nebo překračuje limitní hodnotu parametru biologické stability AT4 stanovenou v příloze č. 10 k tomuto zákonu.

(4) Provozovatel skládky je povinen provádět monitorování jejího provozu.

(5) Provozovatel skládky je povinen prokazatelně proškolit všechny zaměstnance skládky o řádném provozu zařízení a o bezpečném nakládání s odpadem tak, aby nedošlo k ohrožení

životního prostředí nebo zdraví lidí. O školení musí být pořízen písemný záznam, který je provozovatel skládky povinen uchovávat po dobu 5 let.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) technické požadavky na skládky podle odstavce 1,
- b) skupiny skládek podle odstavce 1,
- c) parametry pro složení odpadu, jeho mísitelnost, nebezpečné vlastnosti a obsah škodlivých látek ve vodném výluhu a v sušině odpadu pro uložení odpadu, které musí odpad splnit pro jeho uložení na jednotlivé skupiny skládek podle odstavce 1, a způsob jejich ověření,
- d) seznam odpadů s menšinovým obsahem biologicky rozložitelné složky a výstupů z úpravy nebo zpracování biologicky rozložitelného odpadu, které smí být ukládány na skládku podle odstavce 3 písm. b),
- e) seznam odpadů, které je zakázáno ukládat na skládku kvůli jejich možným nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo zdraví lidí podle odstavce 3 písm. d), a
- f) požadavky na monitorování provozu skládky podle odstavce 4.

§ 106

Základ poplatku

(1) Základem poplatku za ukládání odpadů na skládku je součet dílčích základů poplatku, které tvoří hmotnost

- a) odpadů vymezených v § 40 odst. 1 v tunách v případě dílčího poplatku za ukládání využitelných odpadů,
- b) nebezpečných odpadů, s výjimkou azbestu, v tunách v případě dílčího poplatku za ukládání nebezpečných odpadů,
- c) vybraných technologických odpadů v tunách v případě dílčího poplatku za ukládání vybraných technologických odpadů a
- d) odpadů neuvedených pod písmeny a) až c) a azbestu v tunách v případě dílčího poplatku za ukládání zbytkových odpadů.

(2) Vybraným technologickým odpadem podle odstavce 1 písm. c) je odpad z průmyslové výroby, stavebnictví nebo energetiky, jehož vzniku nelze předejít, který není možné ani po úpravě využít a který stanoví vyhláškou ministerstvo. **Za vybraný technologický odpad se považuje rovněž zbytkový odpad vymezený v § 40 odst. 2.**

V Praze dne 10.4.2020